

Jerzy Głosiński

Problematyka archeologiczna w czasopismach społeczno-politycznych, prasie codziennej oraz wybranych wydawnictwach z innych dziedzin, za rok 1961

Les problèmes archeologiques dans les publications sociales et politiques, les journaux et dans les publications choisies concernant d'autres domaines en 1961

Niniejsze zestawienie jest trzecim kolejnym odcinkiem podjętego w r. 1957 cyklu bibliograficznego¹. W porównaniu z poprzednimi odcinkami wprowadzono tu szereg nowych działów, uwzględniając widoczny wzrost zainteresowań badawczych i publicystycznych w niektórych dziedzinach problematyki archeologicznej.

Wyraźnej rozbudowie uległ zwłaszcza dział III, obejmujący „Rozmaitości” starożytne bądź związane z problematyką archeologiczną. Chodzi tu przede wszystkim o różnego rodzaju informacje na temat nowych odkryć archeologicznych, bez względu na formę, w jakiej zostały podane przez autorów.

Zgromadzony materiał zaczerpnięto z wybranych czasopism itp. wydawnictw polskich r. 1961 (ich wykaz znajduje się na końcu zestawienia), kierując się przy tym wyborze głównie zakresem tematyki archeologicznej w nich zawartej oraz specyfiką regionu, któremu są poświęcone.

Przy niektórych pozycjach tego zestawienia podaje się odsyłacze do innych publikacji, umieszczone w nawiasie na końcu danego zapisu. Wskazujemy w ten sposób notatki prasowe na ten sam temat, podawane najczęściej w skróconej formie przez tych samych autorów.

W „Wykazie autorów” figurują również nazwiska badaczy udzielających informacji dziennikarzom; włączono doń ponadto nazwiska autorów recenzowanych książek, wyróżniając numer danej pozycji kursywą.

I. POLSKA

A. ARCHEOLOGIA PIERWOTNA

1. Błachnio Józef: Nowe stanowiska kultury łużyckiej i wczesnopomorskiej w powiecie grudziądzkim. *Rocznik Grudziądzki*, r. 2, s. 197—200, ilustr.
2. Bukowski Zbigniew: Sobiejuchy. [Osiedle prasłowiańskie]. *Nowa Szkoła*, nr 12, s. 48, ilustr.
3. Bukowski Zbigniew: Szlak bursztynowy sprzed 2000 lat. *Kaszëbë*, nr 11, s. 11, ilustr.
4. Dąbrowski Jan: Badania wykopaliskowe na grodzisku Łęczce, pow. Elbląg. *Rocznik Elbląski*, t. 1, s. 199—206, ilustr., ryc.
5. Dembińska Maria: Pradzieje Pomorza Wschodniego. *Nauka Polska*, nr 4, s. 203—205.
6. (di): Odkrycie osady z III wieku. [Wykopaliska w Wólce Łasieckiej koło Nieborowa]. *Kurier Polski*, nr 229, s. 5 (Nauka — Technika).
7. (dor) [Dorywalska Zofia]: Gdzie mieszkali i jak żyli starożytni Jaćwingowie. *Trybuna Ludu*, nr 186, s. 4.
8. Dzierżykray-Rogalski Tadeusz: Jaćwież — problem pasjonujący. [Kompleksowa Ekspedycja Jaćwieska i Kon-

ferencja w sprawie Jaćwieży]. *Gazeta Białostocka*, nr 178 (Magazyn), s. 9.

9. Gedl Marek: Uwagi o zaniku kultury łużyckiej na Górnym Śląsku. *Zaranie Śląskie*, z. 4, s. 896—897, ilustr.
10. (grt) [Grubert Halina]: Ceramika z III wieku. Biżuteria z brązu i cyny — odkryte przez archeologów na Mazowszu. *Express Wieczorny*, nr 285, s. 5.
11. (jaw): Ciekawe odkrycie archeologiczne pod Tarnobrzegiem. *Kurier Polski*, nr 43, s. 5 (Nauka—Technika).
12. Kamiński Aleksander: Trzy uwagi „jaćwieskie”. [C. d. polemiki]. *Gazeta Białostocka*, nr 12, s. 5.
13. Kostecki Jan: Jurajskie krzemienie świętokrzyskie i pradawne kopalnie tego regionu. *Życie Warszawy*, nr 196, s. 5 (Świat się zmienia), ilustr., mapa.
14. Kozłowski Janusz [Krzysztof]: Z nowszych badań nad neolitem na Górnym Śląsku. *Zaranie Śląskie*, z. 4, s. 895—896.
15. Krukowski S[tefan]: Rydno. *Przegląd Geologiczny*, nr 4, s. 190—192.
16. K[rzak] Z[ygmunt]: Gawroniec Ćmielowski 45 wieków temu. *Słowo Ludu*, nr 103 (Magazyn Niedzielnny), s. 5, ilustr.
17. Łowmiański Henryk: Koniec „sprawy Jaćwingów”. [O polemice na łamach „Gazety Białostockiej”]. *Gazeta Białostocka*, nr 6, s. 4.
18. Otrębski Jan: Jadźwingowie odnaleźli się! Odkrywcza rola filologii bałtyckiej. *Kurier Polski*, nr 271, s. 5 (Nauka—Technika).
19. Porębski Józef: Spotkania z kulturą ceramiki sznurowej. [Wykopaliska w Strzyżowie nad Bugiem]. *Sztandar Ludu*, nr 195, s. 3, ilustr.
20. (R. Kar.): Ważne odkrycie archeologiczne. W Kolonii Wytyczno znaleziono grób skrzynkowy kultury amfor kulistych. *Kurier Lubelski*, nr 134, s. 1—2, ilustr.
21. Sikora Marian: Tajemnice szańców i kurhanów. [Wykopaliska ziemi koszalińskiej]. *Pomorze*, nr 20, s. 3, ilustr.
22. Siuchniński Kazimierz: Pradzieje okolic Stargardu. *Szczecin*, z. 7/8, s. 29—54, ilustr., mapy.
23. TAD.: Archeolodzy prowadzą badania w Czarnolewie. [Notatka informacyjna]. *Słowo Ludu*, nr 269, s. 3.
24. Targoński Mieczysław: Archeologiczne odkrycie w Opoce. [Z końca II i początków III w. n. e.]. *Sztandar Ludu*, nr 231, s. 3, ilustr. (Zob. też *Kurier Lubelski*, nr 190, s. 2).
25. Wiśniewski Jerzy: Ślady jaćwieskie koło Tykocina? *Problemy*, nr 9, s. 3—29.
26. Wróblewski Andrzej: Ginące ślady. Na kurhanach Mazowsza. *Życie Warszawy*, nr 254, s. 3 (Świat się zmienia), ilustr.
27. Wróblewski Andrzej: Ziemie północno-wschodnie odkrywają tajemnice. *Życie Warszawy*, nr 143, s. 5 (Świat się zmienia), ilustr.
28. Ws.: Cmentarzysko z okresu rzymskiego [w Padwi, pow. Mielec]. *Nowiny Rzeszowskie*, nr 8, s. 4.

¹ Zob. poprzednie zestawienia, opublikowane przez autora w „Przeglądzie Archeologicznym” za lata 1957 i 1958 — t. 15: 1962 (1964), s. 197—207; za lata 1959 i 1960 — t. 18: 1968, s. 153—164.

29. Zaleska Barbara: Archeologiczne „wykopki” Kielecczyzny prawdziwą kopalnią zabytków! *Słowo Ludu*, nr 90 (Magazyn Niedzielnny), s. 6—7, ilustr.
30. Ziemińska-Odojowa Włodzimiera: Badania archeologiczne na cmentarzysku ciałopalnym w Niedanowie, pow. Nidzica. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, nr 4, s. 624—625.
31. Ziemińska-Odojowa Włodzimiera: Na tropach dawnych kultur. [Cmentarzysko w Niedanowie, pow. Nidzica]. *Warmia i Mazury*, nr 7/8, s. 9—10, ilustr.
32. Żaki Andrzej: Z pradziejów Bieszczadów i Beskidu Niskiego. *Wierchy*, r. 29, s. 184—185, mapa.

B. ARCHEOLOGIA Wczesnego Średniowiecza

33. Bednarek Adam: W ziemi leżą najdawniejsze dzieje Łęczycy. *Ziemia Łęczycycka*, nr 2, s. 5, ilustr., mapy.
34. Burzyński Roman: Niemcza — wzór obronności. *Polityka*, nr 1, s. 12.
35. Chrościelewski Tadeusz: Cmentarzysko z czasów Kazimierza Odnowiciela. *Pomorze*, nr 7, s. 5.
36. Chrzanowski Tadeusz: Coraz głębiej w historię. [Wykopaliska pod Kościołem Mariackim w Krakowie]. *Tygodnik Powszechny*, nr 7, s. 1—2.
37. (dor.) [Dorywalska Zofia]: Ciekawe odkrycia w Krakowie. [Wykopaliska na Rynku Głównym i pod fundamentami kościoła Św. Wojciecha]. *Trybuna Ludu*, nr 219, s. 5.
38. (dor.) [Dorywalska Zofia]: Po sezonie archeologicznym. Rewelacyjne wykopaliska w Małopolsce. Szczecin w wieku IX — ludną osadą. Wydatna pomoc geofizyków. W grudniu ogólnopolski zjazd archeologów. *Trybuna Ludu*, nr 292, s. 6.
39. (fh): Doniosłe odkrycie w Kościele Mariackim. *Głos Wielkopolski*, nr 32, s. 4.
40. Filipowiak Władysław: Na tropach Winety i Jomsborga. [Prace archeologiczne na wyspie Wolin]. *Tygodnik Morski*, nr 9, s. 6—7, ilustr.
41. Gajewski Leszek: Tajemnice i dzieje grodu w Stradowie. *Problemy*, nr 3, s. 180—194, ilustr., mapa.
42. Gajewski Leszek, Gurba Jan: Pierwsze badania archeologiczne w Chełmie. *Ziemia chełmska*, s. 153—154.
43. Gromnicki J[an]: Stradów — miasto, którego nie ma na mapie. *Słowo Ludu*, nr 108 (Magazyn Niedzielnny), s. 6.
44. (grt) [Grubert Halina]: Stare cmentarzysko szkieletów odkryto w Czersku, dawnej stolicy Mazowsza. *Express Wieczorny*, nr 204, s. 3.
45. Iwanowski Jerzy: Wykopki odsłaniają tajemnicę wieków. *Express Wieczorny*, nr 309/310, s. 9.
46. Janocha Henryk: Góra legend i naukowych prawd. [O wykopaliskach na Górze Chełmskiej, z XII—XV w.]. *Głos Koszaliński*, nr 258 (Głos Tygodnia), s. 4, ilustr.
47. Kostrzewski Józef: W sprawie pochodzenia srebrnych ozdób filigranowych z polskich skarbów wczesnośredniowiecznych. [Streszczenie referatu]. *Sprawozdanie Wydziału Nauk Społecznych PAN*, z. 3, s. 86—94.
48. Leciejewicz Lech: Nie ma różnic między Łabą a Bugiem. *Życie Warszawy*, nr 280, s. 5 (Świat się zmienia), ilustr.
49. Łopata J.: Grody i osadnictwo grodowe ziemi szamotulskiej we wczesnym średniowieczu (VI—XII w.). *Almanach szamotulski*, s. 30—41.
50. Mikołajczyk Gabriela: Czółno z czasów pierwszych Piastów. [Wykopaliska na wyspie Ostrów Jeziora Lednickiego, pow. Gniezno]. *Mówią wieki*, nr 5, s. 40, ilustr.
51. Nadolski Andrzej: Grot oszczepu z grodziska w Tumie pod Łęczycą. *Roczniki Łódzkie*, t. 4, s. 173—177, ilustr.
52. Narkowicz Józef: Tajemnice Góry Chełmskiej. [Wykopaliska]. *Pomorze*, nr 23, s. 1, 5.
53. (PAP): Sensacja! Skarb pod Rypinem. *Głos Wielkopolski*, nr 125, s. 1. (Zob. też *Nowiny Rzeszowskie*, nr 125, s. 1; *Trybuna Ludu*, nr 145, s. 3).
54. (PAP): Sensacje ze Stargardu. Ważne odkrycie archeologiczne. *Głos Wielkopolski*, nr 158, s. 2.
55. Pieprzyk Józef: Lednica — miasto sprzed tysiąca lat? [Wykopaliska na wyspie lednickiej]. *Głos Wielkopolski*, nr 214, s. 5, ilustr.
56. Poulik J[osef]: Państwo Wielkomorawskie w świetle nowych odkryć archeologicznych. *Mówią wieki*, nr 7, s. 1—6, ilustr.

57. Rowiński Ryszard: Gorzki smak laurowych liści. [Prace archeologiczne na Krośnie nad Odrą]. *Nadodrze*, nr 9, s. 1, 3, ilustr.
58. Skibiński Stanisław: Zabytki archeologiczne powiatu chełmskiego. [W większości z okresu wczesnośredniowiecznego]. *Ziemia chełmska*, s. 140—152, ilustr.
59. St. Ż.: Na tropie tajemnic sprzed 1000 lat. [Płock — Wzgórze Tumskie]. *Trybuna Mazowiecka*, nr 182, s. 1.
60. Szymański Wojciech: Skarby wydarte ziemi. *Kalendarz dla wsi na rok 1961*, s. 93—95.
61. (tm): Badania archeologiczne na Czwartku. [Prace wykopaliskowe w Lublinie, dzielnica Czartek]. *Sztandar Ludu*, nr 182, s. 6, ilustr. (Zob. też *Gazeta Krakowska*, nr 184, s. 2, fot. CAF — Targoński).
62. (ZAP): Odkrycia archeologiczne na ziemiach zachodnich i północnych. Na wzgórzach Zamku Szczecińskiego. Gdańsk XII wieku. Słowińskie cmentarzysko koło Koszalina. *Express Wieczorny*, nr 257, s. 5.
63. Zbierski Andrzej: Metody badań nad rozplanowaniem wczesnośredniowiecznego Gdańska. *Rocznik Gdański*, t. XIX/XX, s. 293—317.
64. Zielonka Bonifacy: Badania ratownicze na cmentarzysku średniowiecznym w Radziejowie Kujawskim. *Człowiek w Czasie i Przestrzeni*, z. 3, s. 127—128, ilustr.
65. Żak Jan: Wczesnośredniowieczne osadnictwo na Ostrowie Poznańskim. *Kronika Miasta Poznania*, nr 2, s. 45—55, ilustr.
66. (—): Ciekawe odkrycia archeologiczne na Krakowskim Przedmieściu [w Lublinie]. *Sztandar Ludu*, nr 118, s. 4, fot. J. Huzar.

C. TYSIĄCLECIE — U POCZĄTKÓW PAŃSTWA POLSKIEGO

67. Bukowski Andrzej: Program naukowy obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego w województwie gdańskim. *Gdańskie Zeszyty Humanistyczne*, nr 1/2, s. 5—12.
68. Dejna Kazimierz: Z kroniki 1800-letniego Skórcza. *Kaszëbë*, nr 5, s. 11.
69. Drejewicz Stefan: Oława. Tysiąc lat nad Odrą. *Wiedza i Życie*, nr 1, s. 58—59, ilustr.
70. Gieysztor Aleksander: O zakresie badań nad Polską najstarszą. *Ochrona Zabytków*, nr 1/4, s. 3—8.
71. Gieysztor Aleksander: Ziemie zachodnie w strukturze wczesnego państwa polskiego. *Roczniki Uniwersytetu Warszawskiego*, t. 2, s. 47—62.
72. Gotkiewicz Marian: Wleń — stary gród piastowski. *Turysta*, nr 4, s. 4, ilustr.
73. Grudziński Tadeusz: Z problematyki kształtowania się stosunku prawnego Pomorza do polskiej monarchii wczesnofeudalnej (X—XI w.). *Zapiski Historyczne*, z. 4, s. 7—36.
74. Hensel Witold: Początki państwa polskiego. *Mówią wieki*, nr 2, s. 8—13, ilustr.
75. Janczykowski Kazimierz: Powstanie i najdawniejsze dzieje Chełma. *Ziemia chełmska*, s. 155—160, ilustr.
76. (JAR): Na śladach Tysiąclecia. Prehistoryczny Wrocław. Świątynia pogańska w Krakowie. Osada średniowieczna w... Nowej Hucie. Groby Jaćwingów. *Express Wieczorny*, nr 200, s. 2.
77. Kaczmarczyk Zdzisław: Początki miast polskich. *Czasopismo Prawno-Historyczne*, z. 2, s. 9—45, streszcz. franc.
78. Korycka Waleria: Kiedy Elk był Łękiem. *Wychowanie*, nr 6, s. 29—31, ilustr.
79. Lehr-Splawiński Tadeusz: Początki ekspansji Słowian ku wschodowi. *Sprawozdania Wydziału Nauk Społecznych PAN*, z. 4, s. 27—32.
80. Maciejewska Joanna: Przyczynki do historii Pizsa. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, nr 4, s. 553—558, ilustr.
81. Malinowska Maria: Tysiąclecie powstania państwa polskiego. *Kalendarz dla wsi na rok 1961*, s. 36—41, ilustr.
82. Płodzień Stanisław: Śladami Tysiąclecia. Łąka — średniowieczna wieś. *Nowiny Rzeszowskie*, nr 124, s. 9.
83. Podsiadło Barbara: Osiemnaście wieków grodu nad Prosną. *Poznaj świat*, nr 2, s. 33—36, ilustr.
84. Rosiak Elżbieta: Lublin 960—1960. Obchody Tysiąclecia. *Kamena*, nr 8, s. 9.
85. Sikora Marian: Słowianie pomorscy na Bałtyku. *Głos Koszaliński*, nr 1 (Głos Tygodnia), s. 2, ilustr.

86. Staffiński Aleksander: Najstarszy pomnik na Pomorzu. [Warcisława I — z 1135 r.]. *Głos Koszaliński*, nr 198 (Głos Tygodnia), s. 5.
87. Szczegóło H[ieronim]: 1000 lat kultury polskiej nad Odrą. *Nadodrze*, nr 8, s. 4.
88. Tomaszewski Eugeniusz: Obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego w roku 1960. *Biuletyn Komisji Historycznej KC ZMS*, nr 3, s. 179—182.
89. Tymieniecki Kazimierz: Wiślanie. *Małopolskie Studia Historyczne*, z. 2, s. 3—29.
90. Wakar Andrzej: Ryn. [Historia miasteczka mazurskiego]. *Warmia i Mazury*, nr 11, s. 2—3, ilustr.

D. BADANIA TERENOWE

91. (ał): Rewelacja archeologiczna. 22 groby w jednym kurhanie. [Krzywółka, pow. Suwałki, IV w. n.e.; problem Jaćwierzy]. *Kurier Lubelski*, nr 188, s. 4.
92. Bartosz Tadeusz: Reporter u archeologów. [Wykopaliska w Kieleckiem]. *Słowo Ludu*, nr 82 (Magazyn Niedzielnny), s. 6—7.
93. (dor) [Dorywalska Zofia]: Sezon archeologiczny rozpoczęty. Punktem ciężkości opracowanie syntez. Mechanizacja podstawowych prac wykopaliskowych. Szeroka akcja popularyzacyjna PTA. *Trybuna Ludu*, nr 158, s. 4.
94. (m) [Marszałek Krystyna]: Na tropach naszej historii. [Reportaż z wykopalisk na grodzisku w Radaczu]. *Głos Koszaliński*, nr 216 (Głos Tygodnia), s. 3, fot. Piątkowski Józef.
95. Marszałek K[rystyna]: Tajemnice tykocińskiego zamku. [Reportaż z badań]. *Głos Koszaliński*, nr 220 (Głos Tygodnia), s. 6, ilustr.
96. Olbrychski Fr[anciszek]: Wał obronny Sandomierza, na którym załamały się ataki Tatarów, odkryli archeolodzy. *Express Wieczorny*, nr 155, s. 2.
97. (PAP): Archeolodzy odkryli nowe dowody polskości ziemi opolskiej. *Trybuna Mazowiecka*, nr 164, s. 1.
98. Wokroj Franciszek: Tajemnica Góry Chełmskiej. *Głos Koszaliński*, nr 216 (Głos Tygodnia), s. 7.
99. (XX): Wspaniała zdobycz archeologów i antropologów pod Częstochową. *Express Wieczorny*, nr 240, s. 2.
100. Zajkowska S.: Tajemnice dawnych wieków. [Wykopaliska w Koszalińskiem]. *Głos Koszaliński*, nr 288 (Głos Tygodnia), s. 4.
101. (—): Osada pradziadów. [Reportaż z wykopalisk w stóp góry Św. Anny w Zakrzowie]. *Gazeta Krakowska*, nr 184, s. 4, ilustr.

II. INNE KRAJE

A. ARCHEOLOGIA BLISKIEGO WSCHODU

102. ESCE: Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego w Egipcie. *Trybuna Mazowiecka*, nr 480, s. 4.
103. Halicki Jerzy: Architektura Egiptu. [Piramida króla Chefrena w Giza, grobowiec Dżesera w Sakkara, fronton świątyni skalnej króla Ramzesa II w Abu Simbel, obelisk królowej Hat Szepsut w Karnaku i inne]. *Mówią wieki*, nr 1, s. 37—39.
104. (JAR): Dedykacja wykuta w kamieniu. Stół ofiarny ze świątyni Totmesa III. Portal z podobizną Nubijczyka. Bezcenne eksponaty z polskich wykopalisk w Nubii wzbogaciły zbiory Muzeum Narodowego. *Express Wieczorny*, nr 228, s. 1—2, ilustr.
105. (JAR): Od oazy Faras po brzegi Nilu prowadzili poszukiwania polscy archeolodzy w Sudanie. Rewelacyjne odkrycia wzbudziły zainteresowanie na całym świecie. *Express Wieczorny*, nr 63, s. 1.
106. (JAR): Polscy archeolodzy odkryli w Egipcie dwie inskrypcje z imieniem Seti I, faraona z XIX dynastii. *Express Wieczorny*, nr 218, s. 2.
107. (Jar — Zet): Starożytna komnata ozdobiona misterną mozaiką ze szkła i kamieni. Sensacyjne odkrycie polskich archeologów pod Aleksandrią. *Express Wieczorny*, nr 5, s. 1.
108. (jar-zet): Zabytek sprzed 3,5 tysiąca lat. Prastarą świątynię Totmesa III odkryli w Sudanie polscy archeolodzy. *Express Wieczorny*, nr 62, s. 1.

109. (mar): Cenne znaleziska polskich archeologów w Sudanie. (Prof. K. Michałowski informuje czytelników „Trybuna Ludu” prosto z Sudanu). *Trybuna Ludu*, nr 53, s. 8, ilustr.
110. Michałowski Kazimierz: „W poszukiwaniu straconego czasu” polskiej archeologii śródziemnomorskiej. *Przegląd Kulturalny*, nr 45, s. 3, ilustr.
111. Michałowski Kazimierz: Wyniki polskich badań archeologicznych na Bliskim Wschodzie w roku 1960. (Dyskusja. Oprac. Filarska B[arbara]). *Sprawozdania Wydziału Nauk Społecznych PAN*, z. 5, s. 5—12.
112. Mioduszecki Stanisław: Mehendzo Daro — miasto umarłych. *Odgłosy*, nr 25, s. 7, ilustr.
113. (PAP): Cenne odkrycia polskich archeologów w Aleksandrii. *Życie Warszawy*, nr 17, s. 5.
114. (PAP): Rewelacyjne odkrycia polskich archeologów w Sudanie. *Trybuna Mazowiecka*, nr 62, s. 2.
115. Sadurska Anna: Polska archeologia klasyczna na szerokich wodach. *Widnokręgi*, nr 7, s. 18—21, ilustr.
116. Sierpiński Zdzisław: Polacy w „obozie Dioklecjana”. [Prace polskiej ekipy archeologów]. Korespondencja z Palmiry. *Życie Warszawy*, nr 117, s. 3—4.
117. St.: Odkrycia polskich archeologów. [O wykopaliskach prowadzonych przez prof. Michałowskiego w Sudanie, Aleksandrii i Palmirze]. *Argumenty*, nr 32, s. 4, ilustr.
118. (—): Cenne odkrycie polskich archeologów. [Prace w Egipcie]. *Sztandar Ludu*, nr 5, s. 1.
119. (—): Nasze odkrycia w Nubii. *Sztandar Ludu*, nr 305, s. 5, fot. CAF.

B. PROBLEMATYKA STAROŻYTNEJ GRECJI I RZYMU

120. Biernacka-Lubańska Małgorzata: Amfiteatry rzymskie. *Mówią wieki*, nr 12, s. 21—23, ilustr.
121. Biernacka-Lubańska Małgorzata: Igrzyska gladiatorskie w starożytnym Rzymie. *Mówią wieki*, nr 10, s. 13—15, ilustr.
122. Bukowski Tadeusz: Jak podróżowali i przyjmowali gości starożytni Grecy. *Widnokręgi*, nr 1, s. 63—67, ilustr.
123. Bukowski Tadeusz: Moda w Grecji i Rzymie. *Widnokręgi*, nr 2, s. 82—87, ilustr.
124. Bukowski Tadeusz: Rzymianki. Życie codzienne przed wiekami. *Widnokręgi*, nr 3, s. 98—101, ilustr.
125. Komornicka Anna: O Neronie dobrze i źle. *Mówią wieki*, nr 2, s. 14—17, ilustr.
126. Konik Eugeniusz: Drogi lądowe starożytnej Grecji. *Zeszyty Naukowe WSP w Opolu*, Historia, z. 2, s. 3—52, ilustr.
127. Kotuła Tadeusz: Rzymskie millennium. *Meander*, nr 2, s. 69—84, ilustr.
128. Łoś Stanisław: Rzym cesarski i chrześcijaństwo. *Tygodnik Powszechny*, nr 14, s. 1—2.
129. Mazanowska Aniela: Asklepios boski lekarz. *Wszelchwiat*, z. 2, s. 39—42, ilustr.
130. Nadel Benjamin: Kolonie greckie na północnym wybrzeżu Morza Czarnego w dobie klasycznej. [Przegląd historyograficzny]. *Meander*, nr 10, s. 516—522.
131. Niewęglowski Andrzej: Skarby króla Atanatyka. [Skarby władcy Wyzgotów zmarłego w 381 r., odkryty w 1873 r., we wsi Pietrosza, w dolinie rzeki Buzau, w poł.-wsch. Rumunii; zawiera 22 naczynia i ozdoby ze złota, pochodzenia grecko-rzymskiego]. *Mówią wieki*, nr 11, s. 7—8, ilustr.
132. (—): Rewelacyjne odkrycie archeologiczne. [Mykeny]. *Sztandar Ludu*, nr 281, s. 1.

C. WSPÓŁPRACA Z ARCHEOLOGIA EUROPEJSKĄ

133. (b): Polsko-jugosłowiańska ekspedycja archeologiczna w Kaliskiem. *Trybuna Ludu*, nr 200, s. 4.
134. Dąbrowski Krzysztof: Plony współpracy. [Polsko-jugosłowiańska ekspedycja archeologiczna na terenie pow. kaliskiego]. *Ziemia Kaliska*, nr 16, s. 9.
135. (dor) [Dorywalska Zofia]: Polska ekspedycja archeologiczna wyjeżdża do Bułgarii. Dalsze badania na terenie rzymskiego miasta Novae. Poszukiwania śladów osadnictwa wczesnosłowiańskiego. *Trybuna Ludu*, nr 217, s. 5.
136. (dor) [Dorywalska Zofia]: Włosko-polskie odkrycia archeologiczne w Wenecji. Już w okresie rzymskim. Uznanie

- dla naszych metod badawczych. Wspólna publikacja naukowa. *Trybuna Ludu*, nr 283, s. 4.
137. Hensel Witold: Polscy archeolodzy na wykopaliskach w Bułgarii. *Kurier Polski*, nr 259, s. 5 (Nauka—Technika).
138. (JAR): W czasie 3-miesięcznej wyprawy na wysokości 1000 m n.p.m. polscy archeolodzy znaleźli we Francji najstarsze zabytki osadnictwa wiejskiego. *Express Wieczorny*, nr 289, s. 4.
139. L. P.: C. o. z czasów... rzymskich. Odkrycia polskich archeologów [na terenie miasta Novae]. *Kurier Polski*, nr 307/309, s. 8 (Nauka—Technika).
140. M[a]jewski K[azimierz]: Badania archeologiczne w Novae w Bułgarii w 1960 roku. *Przegląd Historyczny*, z. 2, s. 404—405.
141. Schaefer Jakub: Najstarsza osada słowiańska. Reportaż bułgarski. [Novae]. *Gazeta Krakowska*, nr 118, s. 6, ilustr.
142. (—): Odkrycia polskich archeologów w Wenecji. *Trybuna Mazowiecka*, nr 180, s. 4.
143. Sadurska Anna: Odwiedziny w Palmyrze. [Odnalezienie skarbu przez polskich archeologów]. *Świat*, nr 4, s. 9, ilustr.
144. Urbaniak Jan: Muzealne relikty i wyobrażenia. Z notatnika afrykańskiego. *Trybuna Ludu*, nr 235, s. 8, ilustr.
145. (—) Cywilizacja sprzed 5000 lat... Reportaż z pustyni. [Wykopaliska w miejscowości Beersheba, na pustyni Negew w Izraelu]. *Gazeta Krakowska*, nr 83, s. 6, ilustr.
146. (—): 12 tysięcy wykopalisk odsłoniło tylko rąbek tajemnicy. Granitowy olbrzym z Vera Cruz. Spacer wśród piramid Słońca i Księżyca. Ziemia Majów i Azteków — raj dla archeologów. *Kurier Lubelski*, nr 223, s. 4.
147. (—): Miasto z epoki brązu. Odkrycia archeologiczne na Sycylii. *Życie Warszawy*, nr 202, s. 5 (Świat się zmienia), ilustr.

III. R O Z M A I T O Ś C I

A. PROBLEMATYKA OGÓLNA

143. A. G.: Tajemnica Machu Picchu. Najstarszy na świecie ośrodek cywilizacji? [Stary szczyt w Andach Peruwiankich]. *Głos Wielkopolski*, nr 249, s. 4.
144. Bukowski Zbigniew: Stolica Chin sprzed 13 wieków odkopana. *Życie Warszawy*, nr 292, s. 5 (Świat się zmienia), ilustr.
145. (dor) [Dorywalska Zofia]: Plon arabsko-polskiej wyprawy antropologicznej. [Badania w Afryce półn.-wsch.]. *Trybuna Ludu*, nr 251, s. 5.
146. (S. K.): Archeolodzy odnaleźli rajska wyspę Tiliu w asyryjskich legendach. *Kurier Lubelski*, nr 83, s. 4.
147. (Więc. St.): Archeolodzy i historycy chińscy postanowili odkryć tajemnice 13 grobowców cesarza dynastii Ming. *Express Wieczorny*, nr 7, s. 5.
148. (ZZ): Archeolodzy odsłaniają tajemnice brzegów Bajkału. Tajemnicza figurka dwugłowej ryby. Ślady ludzi sprzed 5000 lat. *Kurier Lubelski*, nr 299, s. 4.
149. (—) Monety z wizerunkiem Zygmunta III znaleziono w Bułgarii. [Polsko-bułgarskie prace badawcze]. *Kurier Lubelski*, nr 91, s. 4.
150. (—): Na wyspie Bahrein. [Wykopaliska]. *Głos Koszaliński*, nr 60 (Głos Tygodnia), s. 7.
151. (—): Szczątki człowieka sprzed 600 tys. lat odkopano w Tanganice. *Sztandar Ludu*, nr 49, s. 1.
152. (—): Wykopaliska sprzed 1000 lat. Ślady dawnego życia na dalekiej północy. [Okolice Nowosybirsk]. *Kurier Lubelski*, nr 216, s. 4.
153. (—): Znowu wykopaliska nad Morzem Martwym. *Kurier Lubelski*, nr 186, s. 4.
154. Gajewska Mirosława, Kruppé Jerzy: Stan i problematyka badań nad produkcją garncarską w Polsce w XIV i XV wieku. *Studia z Dziejów Rzemiosła i Przemysłu*, t. 1, s. 13—37, streszcz. ang.
155. Hensel Witold: Instytut Historii Kultury Materialnej. *Sprawozdania Wydziału Nauk Społecznych PAN*, z. 1, s. 47—53.
156. Jazdzewski Konrad: Z dziejów nadużywania nauki [do celów politycznych przez nacjonalistyczną historiografię niemiecką]. *Kwartalnik Opolski*, nr 4, s. 4.
157. Pyzik Zygmunt: O potrzebie popularyzacji archeologii. *Słowo Ludu*, nr 89 (Magazyn Niedzielnny), s. 4.
158. Seidler Grzegorz L.: Na styku dwu kultur. [Polska na styku kultur wschodniej i zachodniej]. *Kamena*, nr 18, s. 1, 4.
159. Stefański Wacław: Archeologia obala mity, dokumentuje nieznaną przeszłość. *Życie Warszawy*, nr 202, s. 5 (Świat się zmienia), ilustr.

B. RECENZJE I SPRAWOZDANIA Z LITERATURY

154. Budrewicz Olgierd: Prehistoria obok Florydy. Przez rafa Morza Karaibskiego. [Reportaż z Haiti]. *Trybuna Ludu*, nr 248, s. 6, ilustr.
155. Dziedzic Jan: Na polskich wykopaliskach w Aleksandrii. (Korespondencja PAP-u dla „Życia”). *Życie Warszawy*, nr 289, s. 2, ilustr.
156. Kajdański Edward: Na tropach cesarstwa Bohaj-go. *Wiedza i Życie*, nr 6, s. 354—357.
157. Kosidowski Zenon: Opowieści biblijne. [Cykl]. *Dookoła świata*, nr 19, s. 20—21: Biblia. W poszukiwaniu zgładzonych miast; nr 20, s. 10—11: Izaak syn Abrahama; nr 21/22, s. 8—9: Bliźniaki Izaaka; nr 24, s. 8—9: Cztery żony Jakuba; nr 26, s. 8—9: Jakub wraca do Kanaanu; nr 33, s. 8—9; Józef sprowadza rodzinę do Egiptu; nr 35, s. 4—5: Burzliwe losy Mojżesza; nr 43, s. 4—5: Kim był Bóg Mojżesza?; nr 43, s. 8—9: Mojżesz w aureoli mitów; nr 45/47, s. 8—9: Rozruchy w obronie Izraelitów. Tajemnicze postacie Jomego i Aarona; ilustr. we wszystkich odcinkach.
158. Kosidowski Zenon: Jak pisałem „Opowieści biblijne”. *Dookoła świata*, nr 51/52, s. 34—35, 42—47, ilustr.
159. Krzyżanowski Adam: Pięćnaście Heleny i pokojowe współżycie. [Grecja]. *Za i przeciw*, nr 14, s. 10, ilustr.
160. (M): Kultury przedsumeryjskie sprzed 9000 lat. Sensacyjne odkrycie uczonych brytyjskich. *Express Wieczorny*, nr 47, s. 3.
161. Chociłowski Jerzy: Śląsk przedhistoryczny. [Rec.: Jazdzewski Konrad, Stosunki etniczne na Śląsku w I tysiącleciu przed n. e. i w I tysiącleciu n. e. Katowice 1960; Jamka Rudolf, Pradzieje i wczesne średniowiecze Górnośląska ze szczególnym uwzględnieniem obszaru przemysłowego. Katowice 1960]. *Nowe Książki*, nr 5, s. 270.
162. Dobrowolski Marian: Słownik starożytności słowiańskich. Unikalne wydawnictwo światowe. *Trybuna Ludu*, nr 304, s. 4.
163. Geremek Hanna: [Rec.: Ranowicz Abram, Hellenizm. Warszawa 1961]. *Nowe Książki*, nr 18, s. 1126—1127.
164. Gurbaj Jan: [Rec.: Głosik Jerzy, Osada kultury ceramiki sznurowej w Strzyżowie, pow. Hrubieszów, w świetle badań w latach 1935—37 i 39. *Materiały Starożytne*, t. 7 (1961)]. *Rocznik Lubelski*, t. 4, s. 307—308.
165. Heck Roman: Milenium pod znakiem Marsa. [Rec.: Miszkiewicz Brunon, Studia nad obroną polskiej granicy zachodniej w okresie wczesnofeudalnym. Poznań 1961]. *Odra*, nr 7, s. 98—99.
166. Iwaszkiewicz Jarosław: Grób Helgundy. [Rec.: Labuda Gerard, Źródła, sagi i legenda do najdawniejszych dziejów Polski. Warszawa 1960]. *Życie Warszawy*, nr 13, s. 3.
167. Łęga Władysław: [Rec.: Kamińska J. i Nahlik A., Włókiennictwo gdańskie w X—XIII. Łódź 1958]. *Rocznik Gdański*, z. XIX/XX, s. 456—459.
168. Łęga Władysław: [Rec.: Kostrzewski Józef, Kultura łużycka na Pomorzu, Poznań 1958]. *Rocznik Gdański*, t. XIX/XX, s. 451—454.
169. Safarewicz Jan: [Rec.: Ułaszyn Henryk, Praojczyzna Słowian. Łódź 1959]. *Język Polski*, z. 3, s. 226—229.
170. T. J.: Pokonani bogowie. [Rec.: Pełka Leonard, U stóp słowiańskiego Parnasu. Warszawa 1961]. *Wychowanie*, nr 7, s. 40.
171. Wyrzumiński Jerzy: [Rec.: Gąssowski Jerzy, Ziemia mówi o Piastach. Warszawa 1960]. *Wiadomości Historyczne*, nr 1, s. 49—50.
172. Zieliński T[adeusz] A[ndrzej]: [Rec.: Gieysztor Aleksander, Herbst Stanisław, Leśnodorski Bogusław, Polskie

Tysiąclecie. Warszawa 1961]. *Ruch Muzyczny*, nr 1, s. 23.

184. Z[ientara] B[enedykt]: [Rec.: Gąsowski Jerzy, Ziemia mówi o Piastach. Warszawa 1960]. *Mówią wieki*, nr 7, s. 30.
 185. Zientara Benedykt: Przed tysiącem lat. [Rec.: Hensel Witold, Polska przed tysiącem lat. Wrocław 1960]. *Argumenty*, nr 20, s. 4.

C. POSTĘP TECHNICZNY

186. (a!): Milicyjni spece pomogli archeologom. Tajemnicze napisy na wiślickiej kolegiacie. *Kurier Lubelski*, nr 197, s. 4.
 187. (b): Fantazja czy prawda? Sarkofag z ciałem wodza Hunów, Attyli, na Węgrzech? [Aparat do badań pod ziemią]. *Nowiny Rzeszowskie*, nr 178, s. 1.
 188. (bor): Młodzi górnicy na praktyce w kopalni sprzed 4000 lat. *Kurier Polski*, nr 175, s. 3 (Nauka—Technika).
 189. Brzeziński M.: Łopata i magmetometr. *Kurier Polski*, nr 181, s. 5 (Nauka—Technika).
 190. Bukowski Zbigniew: Technika w służbie archeologii. *Horyzonty Techniki*, nr 1, s. 165—171.
 191. Cebertowicz Romuald: Ocalone zabytki. (Metoda zjawisk elektrokinetycznych). *Wiedza i Życie*, nr 5, s. 264—267, ilustr., rys.
 192. Dichter Wilhelm: Pismo Królestwa Wielkiego Węza odczytano z pomocą maszyny elektronicznej. [Państwo Majów]. *Życie Warszawy*, nr 226, s. 5 (Świat się zmienia): (cz. I); nr 232, s. 5: (cz. II).
 193. (dor.) [Dorywalska Zofia]: Geologia ostatniego miliona lat. Międzynarodowy Kongres w Warszawie. [M. in. o metodzie określania wieku kości kopalnych metodą fluoropatytową]. *Trybuna Ludu*, nr 241, s. 4, ilustr.
 194. Dziekoński Tadeusz: Cele i zadania Pracowni Analitycznej Instytutu Historii Kultury Materialnej. *Sprawozdania Wydziału Nauk Społecznych PAN*, z. 2, s. 111—172.
 195. Dziekoński Tadeusz: Technika na usługach historii kultury. *Przegląd Techniki*, nr 37, s. 6—7, ilustr.
 196. Godlewski Zbigniew: Badania radiograficzne Drzwi Gnieźnieńskich. *Przegląd Odlewnictwa*, nr 15/16, s. 318—320, ilustr.
 197. Habił Władysław: Odkrycia jaskiniowe Sekcji Tatarnictwa Jaskiniowego w Zakopanem. *Taternik*, nr 4, s. 196—203, ilustr.
 198. (inf. wł.): Aparaty elektroniczne znajdują zastosowanie w archeologii. *Kurier Polski*, nr 284, s. 2.
 199. Jędrzejewska H[anna]: Nieznane etapy życia zabytków. *Wiedza i Życie*, nr 7, s. 432—434, ilustr.
 200. Kostecki Jan: Jurajskie krzemienie świętokrzyskie i pradawne kopalnie tego regionu. *Życie Warszawy*, nr 196, s. 5 (Świat się zmienia), ilustr.
 201. Piaskowski Jerzy: Technologia żelaza na Śląsku Opolskim w II—V wieku naszej ery. *Hutnik*, nr 12, s. 462—467, ilustr.
 202. (S. K.): Dlaczego ocalała arena sprzed 2 tys. lat? Budowle starożytnych biją na głowę współczesną technikę. Tajemnice rzemiosła rzymskich budowniczych. *Kurier Lubelski*, nr 13, s. 4.
 203. (S. K.): Filtr antynikotynowy znano przed 3000 lat. *Kurier Polski*, nr 40, s. 4.
 204. (—): Odkopano ruiny miasta sprzed 4 tys. lat. Kamienne schody i terrakota. Wodociągi i kanalizacja. [Wyspa Kecz koło Aten]. *Kurier Lubelski*, nr 199, s. 1.

D. BADANIA PODWODNE

205. (BN-T-PAP): Zatopiona osada sprzed 2500 lat. [Piłakno, pow. Mrągowo]. *Gazeta Białostocka*, nr 218, s. 3.
 206. Borysiewicz Tadeusz: 330 lat na dnie morza. [Okręt liniowy „Waza”]. *Horyzonty Techniki*, nr 11, s. 48—50, ilustr.
 207. (D) [Dorywalska Zofia]: Archeolodzy na dnie morza. *Życie Warszawy*, nr 262, s. 5 (Świat się zmienia).
 208. (D) [Dorywalska Zofia]: Statki Wikingów wypłyną z dna fiordu. *Życie Warszawy*, nr 214, s. 5 (Świat się zmienia).
 209. Doński Ryszard: „Akcja Waza” archeologii podwodnej. *Życie Warszawy*, nr 61, s. 6.

210. (dor) [Dorywalska Zofia]: Archeologowie pod wodą. Osada sprzed 2400 lat na dnie jeziora Pałuki. *Trybuna Ludu*, nr 265, s. 6.
 211. Grodziński Juliusz: Magisterium pod wodą. Prawdziwe relacje o pracy pletwonurków. *Słowo Ludu*, nr 91 (Magazyn Niedzielnny), s. 7, ilustr.
 212. (hp): Skarb na dnie jeziora. [Poszukiwania podwodne w jeziorze Mamry]. *Trybuna Mazowiecka*, nr 238, s. 3.
 213. (JAR): Statek morski sprzed 1000 lat na dnie Zalewu Szczecińskiego? *Express Wieczorny*, nr 152, s. 1.
 214. (niew): Łódź podwodna do badań archeologicznych. *Poznaj świat*, nr 6, s. 39.
 215. (PAP): Człono sprzed 4 tys. lat [na brzegu Donu w obwodzie woroneżskim]. *Gazeta Białostocka*, nr 11, s. 3.
 216. (PAP): Szczątki osady sprzed 5 tys. lat na dnie rzeki [Słupi, w okolicach Dębicy kaszubskiej]. *Kurier Lubelski*, nr 11, s. 1.
 217. Rycerski Tadeusz: Bitwa o książęcą łódź. [Odkrycie archeologiczne w jeziorze Lednickim dokonane przez poznańskich pletwonurków]. *Turysta*, nr 3, s. 4—5, ilustr.
 218. Świdzińska M.: Czy są skarby na dnie jezior? (Podwodne badania). Z wędrowki po Mazurach. *Gazeta Białostocka*, nr 238 (Magazyn), s. 9.
 219. (Też): Nowe znaleziska na dnie Zalewu. W poszukiwaniu zatopionej floty. *Głos Szczeciński*, nr 215, s. 5.
 220. (Wit): Wielki sukces „podmorskiej archeologii”. [Odnalezienie okrętu „Waza”]. *Głos Szczeciński*, nr 89, s. 6.
 221. (—): Szczątki członków załogi oraz rzeźby, muszkiety, cynowe kufle znaleźli archeologowie na „Wazie”. *Express Wieczorny*, nr 115, s. 2.

E. KONSERWACJA ZABYTEKÓW

222. Antoniewicz Włodzimierz: Granice odpowiedzialności badaczy terenowych za konserwację odsłoniętych archeologicznych zabytków nieruchomych. *Kultura i Społeczeństwo*, nr 3, s. 99—105.
 223. Brzostowski Stanisław, Lehmann Janusz, Radłowska Barbara: W sprawie sieci muzealnych pracowni konserwacji zabytków. *Biuletyn Informacyjny Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków*, nr 37, s. 64—76.
 224. I. P.: W jaki sposób zostanie podniesiona świątynia w Abu Simbel? Na ratunek nubijskich zabytków. *Gazeta Białostocka*, nr 274 (Magazyn), s. 8, ilustr.
 225. Iwanowski Jerzy: Polscy uczeni wiozą do Egiptu projekt ocalenia świątyni w Abu Simbel, wykutej 3200 lat temu w skałach nad Nilem. Wykopaliska z Egiptu, Syrii i Sudanu zobaczymy w oszklonych pawilonach przy Muzeum Narodowym. *Express Wieczorny*, nr 268, s. 1—2.
 226. Jędrzejczyk Olgiard: Gdzie i po co kopie? Kraków wcześniej zbudowano. *Gazeta Krakowska*, nr 78, s. 4, ilustr.
 227. Jędrzejewska H[anna]: Nieznane etapy życia zabytków. *Wiedza i Życie*, nr 7, s. 432—434, ilustr.
 228. Lehmann Janusz: Z problemów konserwacji zabytków żelaznych. *Muzealnictwo*, nr 10, s. 105—112, ilustr.
 229. Lehmann J[anusz]: Z zagadnień konserwacji zabytków z kamienia naturalnego. *Biuletyn Informacyjny Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków*, nr 3, s. 70—78.
 230. Łuka Leon Jan: Z zagadnień opieki nad zabytkami archeologicznymi na terenie województwa gdańskiego. *Gdańskie Zeszyty Humanistyczne*, nr 1/2, s. 149—153.
 231. (sz): Śmiały projekt uratowania staroegipskiej świątyni Abu Simbel. *Express Wieczorny*, nr 152, s. 3.
 232. (T): Wieża Babel będzie odbudowana. *Życie Warszawy*, nr 263, s. 5.
 233. (wch): Dni ochrony zabytków: *Głos Wielkopolski*, nr 11, s. 3.
 234. (wch): Uczmy się chronić zabytki. *Głos Wielkopolski*, nr 115, s. 6.
 235. Żaki Andrzej: Wczesnopiastowskie budowle Przemysła i problem ich konserwacji. *Ochrona Zabytków*, nr 1/2, s. 38—49.
 236. (—): Świątynia Ramzesa zostanie uratowana. *Trybuna Mazowiecka*, nr 163, s. 6, ilustr.
 237. (—): Technika w służbie archeologii. Czy uda się podnieść świątynię faraona? *Kurier Polski*, nr 193, s. 5 (Nauka — Technika).

F. MUZEA — WYSTAWY

238. Bandurka M[ieczysław]: Wystawa historyczna w Archiwum Państwowym w Piotrkowie Trybunalskim. *Archeion*, t. 35, s. 153—156, ilustr.
239. Bartniczak Mieczysław: O herbie Ostrowi Mazowieckiej. [M. in. o wystawie „Millennium”]. *Ziemia Mazowiecka*, nr 1/9, s. 33—35, ilustr.
240. Berezowski Stanisław: Muzeum Brukenthala w Sibiu. *Wierchy*, r. 29, s. 187—188, ilustr.
241. Bieńkowski Zbigniew: Skarby Meksyku w Warszawie. [Wystawa sztuki przedkolumbijskiej w Muzeum Narodowym]. *Twórczość*, nr 9, s. 144—146.
242. Brzostowski Stanisław: Społeczna rola muzeów. *Praca Świetlicowa*, nr 7/8, s. 21—24.
243. Brzostowski Stanisław, Orysiak Stanisław: Muzea województwa białostockiego. *Praca Świetlicowa*, nr 4, s. 34—37.
244. Brzostowski Stanisław, Orysiak Stanisław: Muzea województwa gdańskiego. *Praca Świetlicowa*, nr 7/8, s. 24—30, ilustr.
245. Czechowicz A[ndrzej]: Muzeum — placówka popularna. Badania archeologiczne, wystawy, konsultacje. *Trybuna Ludu*, nr 303, s. 5.
246. Frąckowiak Irena: Najwspanialsze dzieła sztuki meksykańskiej. *Głos Wielkopolski*, nr 131, s. 5, ilustr.
247. Grubert Halina: Piękne egzotyczne posągi na wystawie „Skarby sztuki meksykańskiej” w Muzeum Narodowym. *Express Wieczorny*, nr 130, s. 2.
248. Grzegorzewski Bohdan: Sztuka meksykańska okresu przedkolumbijskiego. *Przegląd Artystyczny*, nr 3, s. 21—27, ilustr.
249. (if): Wspaniała wystawa w Muzeum Narodowym. Z głębi ziemi i głębi wieków. Dzieła Teotihuaków — Tolteków, Olmeków. Sztuka Azteków i Majów. *Kurier Lubelski*, nr 129, s. 4.
250. Juszkiewicz R[oman]: Mława chce mieć muzeum. *Trybuna Mazowiecka*, nr 289, s. 5.
251. Kubczak Jerzy: Wazy antyczne w kolekcji gołuchowskiej. *Muzealnictwo*, nr 10, s. 24—31, ilustr.
252. Kwiecińska Zofia: Muzeum Wojska Polskiego otwiera nowe sale wystawowe. *Trybuna Ludu*, nr 126, s. 3, ilustr.
253. Kwiecińska Zofia: Przed Kolumbem. [Wystawa sztuki meksykańskiej — dział starożytny]. *Trybuna Ludu*, nr 147, s. 8.
254. Ledóchowski Stanisław: Niebo jest czarne. [Warszawskie wystawy, m. in. starożytne]. *Nowa Kultura*, nr 22, s. 10.
256. Łopata J.: Muzeum Ziemi Szamotulskiej. *Almanach szamotulski*, s. 23—30.
255. Łuka Alicja: Osiągnięcia i plany Oddziału Archeologicznego Muzeum Pomorskiego w Gdańsku. *Muzealnictwo*, nr 10, s. 44—56, ilustr.; s. 158; streszcz. franc.
257. (md): Wystawa kopii fresków z Pizrenia w Muzeum Narodowym w Krakowie. *Życie Literackie*, nr 21, s. 11, ilustr.
258. Michałowska Barbara: Szałas czy muzeum. [Sprawa budowy skansenu zakopiańskiego]. *Polityka*, nr 24, s. 6, ilustr.
259. Michałowski Mirosław: O skansenie, czyli parku etnograficznym [w Zakopanem]. *Kultura i Społeczeństwo*, nr 2, s. 138—140.
260. Muszałówna Kazimiera: Najmłodsza epoka geologiczna na wystawie w Stolicy. *Życie Warszawy*, nr 238, s. 5 (Świat się zmienia), ilustr.
261. Orysiak Stanisław: Muzea jako placówki kulturalno-oświatowe. *Praca Świetlicowa*, nr 4, s. 32—34.
262. Pietron Janina: Jak żyli praojcowie... [„Początki Państwa Polskiego” — wystawa w Warszawie]. *Za i przeciw*, nr 7, s. 9, ilustr.
263. Prywałow Wł.: Na półwyspie muzeów. Spotkanie z „Framem” „Kon-Tiki” i Tomadu-Wikingów. *Trybuna Ludu*, nr 196, s. 6, ilustr.
264. Remer Jerzy: Syrena w ratuszu. [Muzeum Okręgowe w Toruniu]. *Pomorze*, nr 20, s. 1—2, ilustr.
265. Sztetyło Zofia: Wystawa sztuki starożytnej z Muzeum Luwru w Muzeum Narodowym w Warszawie. *Mówią wieki*, nr 1, s. 24—25, ilustr.
266. Świątkowski Henryk: Muzeum w Łowiczu. *Literatura Ludowa*, nr 1/2, s. 38—58, ilustr.
267. tur.: Zbiory u „Prusa” załącznikiem siedleckiego Muzeum Regionalnego. [M. in. zbiory archeologiczne z okolic Siedlec]. *Trybuna Mazowiecka*, nr 37, s. 3, ilustr.
268. Wegner Jan: Muzeum w Łowiczu. *Muzealnictwo*, nr 10, s. 32—43, ilustr., streszcz. franc.
269. Witz Ignacy: Skarby sztuki meksykańskiej. *Trybuna Mazowiecka*, nr 139, s. 6, ilustr.
270. Wołoszyn B. W.: Jaskinie Kadzielni. *Słowo Ludu*, nr 106 (Magazyn Niedzielnny), s. 5, ilustr.
271. Wróblewski Andrzej: Skarby faraonów w polskich muzeach. *Życie Warszawy*, nr 256, s. 5 (Świat się zmienia).
272. (Wyh): Wykopaliska z Tel Atrib. Wystawa w Muzeum Narodowym. *Życie Warszawy*, nr 7, s. 2 (Świat się zmienia).
273. Zawadowski Kazimierz: Sztuka meksykańska okresu kolonialnego. *Przegląd Artystyczny*, nr 3, s. 27—32, ilustr.
274. Zawadowski Kazimierz: Sztuka Meksyku. [Wystawa w Warszawie]. *Mówią wieki*, nr 12, s. 13—16, ilustr.
275. (Z[awadowski] K[azimierz] — EGA): Przed otwarciem wystawy meksykańskiej. *Trybuna Ludu*, nr 137, s. 8. (Zob. też nr 145, s. 4; nr 147, s. 1, ilustr.).
276. (zbn): O planach Muzeum Świętokrzyskiego mówi mgr A[lojzy] Oborny. *Słowo Ludu*, nr 99 (Magazyn Niedzielnny), s. 3.
277. (ż): Skarby sztuki meksykańskiej obejrzało ponad 135 tys. osób. *Trybuna Ludu*, nr 203, s. 5.
278. (—): Muzeum łużyckiej kultury. [Rezerwat w Częstochowie]. *Kurier Polski*, nr 181, s. 5 (Nauka—Technika).
279. (—): Rezerwat archeologiczny nad Czarną Hańczą. *Gazeta Białostocka*, nr 148 (Magazyn Niedzielnny), s. 5.

G. ODCZYTY ZAGRANICZNYCH UCZONYCH

280. Olbrychski Franciszek: Dzban z IV w. n.e. kalendarzem zajęć rolniczych i uroczystości kultu Słońca dawnych Słowian. Odczyty profesora Rybakowa w PAN. *Express Wieczorny*, nr 295, s. 1—2.

H. WYWIADY

281. Dzierżykraj-Rogalski Tadeusz: Antropolodzy polscy zaproszeni do ZRA. „Magazyn” rozmawia z prof. dr... Rozmawiał S. Świerad. *Gazeta Białostocka*, nr 220 (Magazyn), s. 3.
282. Gardawski Aleksander: Wstępne badania archeologiczne na Czwartku potwierdzają istnienie w Lublinie osadnictwa wczesnośredniowiecznego. Z Doc. dr... rozmawiał M. Nowak. *Sztandar Ludu*, nr 238, s. 4.
283. Gieysztor Aleksander: Archeolodzy polscy w Wenecji prowadzą prace wykopaliskowe. Rozmawiał A. W. *Życie Warszawy*, nr 80, s. 5 (Świat się zmienia).
284. Hołubowicz Włodzimierz: Wrocław tylko o 200 lat młodszy od Rzymu. Rewelacyjne wykopaliska. Wywiad dla PAP-u. *Trybuna Ludu*, nr 191, s. 1. (Zob. też (PAP): *Sztandar Ludu*, nr 165, s. 1).
285. Hołubowiczowa H[elena]: Dachy kryte sitowiem — wyroby z kości, rogu i kamienia — tkaniny z sierści zwierzęcej. Przed 4 i pół tysiącem lat na Opolszczyźnie rządziły kobiety. Doc. dr... ujawnia tajemnicę odkrytej pod Raciborzem osady z epoki kamienia gładzonego. *Express Wieczorny*, nr 181, s. 1.
286. Jaskanis Jan: Tajemnice wieków. Z wojewódzkim archeologiem rozmawiała Krystyna Marszałek. *Gazeta Białostocka*, nr 226 (Magazyn), s. 8.
287. Kosidowski Zenon: Romanse archeologiczne... Rozmowę przeprowadziła Monika Warneńska. *Poradnik Bibliotekarza*, nr 10, s. 300—304, ilustr.
288. Lorent Stanisław: 100 lat w służbie nauki i sztuki. Wizyta „Kuriera w Muzeum Narodowym (wywiad z Profesorem...) [przeprowadził] J. R. *Kurier Polski*, nr 193, s. 5 (Nauka—Technika).
289. Majewski K[azimierz]: Urządzenia centralnego ogrzewania i gliniane przewody wodociągowe sprzed 2000 lat. Polscy archeolodzy na tropach I Legionu Rzymskiego w naddunajskich Winnicach Bułgarii. (Wywiad przeprowadził Jerzy Iwanowski). *Express Wieczorny*, nr 278, s. 1.
290. Michałowski Kazimierz: Nauka polska odnosi sukcesy nad Nilem. Rozmowę przeprowadził Andrzej Szomański. *Za i przeciw*, nr 12, s. 12, ilustr.
291. Michałowski Kazimierz: Wśród piasków Tell Atrib odkryliśmy gigantyczny mur z VI wieku. Obecnie wyruszamy do Palmiry. Telefon z Kairu. *Express Wieczorny*, nr 84, s. 1—2.

292. Sikora Marian: Badania nad przeszłością [województwa koszalińskiego]. Wywiad przeprowadził A[ndrzej] Czechowicz. *Głos Koszaliński*, nr 96 (Głos Tygodnia), s. 4.
293. Stefaniak Ludwik: Najnowsze osiągnięcia archeologii. Rozm. przepr. F. B. *Znak*, nr 8, s. 5—7.

I. MISTYFIKACJE I ZAGADKI

294. (a): Cenne odkrycia w Krzemionkach. [Rysunek tzw. „ludzika”. *Kurier Lubelski*, nr 222, s. 4.
295. Brzostowski Stanisław: Czym skończyły się poszukiwania? O Bursztynowej Komnacie i skarbach z Dzikowa. *Warmia i Mazury*, nr 6, s. 7—8, ilustr.
296. Brzostowski Stanisław: Poszukiwania zabytków w Dziokowie. [Czy rzeczywiście w r. 1944 na terenie ówczesnej posiadłości hrabiów von Schwerin, w tzw. Wildenhoff, ukryto ok. 100 skrzyń zawierających cenne zabytki kultury rosyjskiej]. *Biuletyn Informacyjny Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków*, nr 3, s. 81—86.
297. Junosza-Gzowski A.: Kurhany, bożki i falsyfikaty. *Słowo Ludu*, nr 74 (Magazyn Niedzielnny), s. 6.
298. Krukowski Stefan: Falsyfikat na Krzemionkach. *Słowo Ludu*, nr 89 (Magazyn Niedzielnny), s. 9.
299. (M): Popłoch w egipskim Ministerstwie Kultury. 36 000 cennych zabytków znikło jak kamfora. Nie wykryci złodzieje od 40 lat okradają Muzeum Kairskie. *Express Wieczorny*, nr 83, s. 3.
300. (n): Co trzeba wiedzieć o kopalniach krzemionkowych [W związku z polemiką na temat autentyczności rysunku „ludzika” — wyjaśnienia redakcji]. *Słowo Ludu*, nr 92 (Magazyn Niedzielnny), s. 4.
301. Nogiec J.: Czy Wrocław liczy 25 wieków? Nowa sensacja archeologiczna. *Trybuna Ludu*, nr 186, s. 1. (Zob. też *Kurier Lubelski*, nr 108, s. 4).
302. Roszko Janusz: Falszerze sprzed stuleci. [Wykopaliska w Wiślicy — płyta romańska, sfalszowany napis łaciński]. *Argumenty*, nr 38, s. 8, ilustr.
303. Wagner Jan: Wiwiskcja fałszerstwa. [Dementacja fałszerstw podanych przez „Unser Oberschlesien” (NRF) na temat pracy Szymona Koszyka pt. „Opolanie w bitwie pod Grunwaldem”, opublikowanej w serii monograficznej „Komunikatów Instytutu Śląskiego” w Opolu]. *Kierunki*, nr 23, s. 9, 11.
304. (x): Wojna mamutów. [Artykuł redakcyjny dotyczący polemiki między S. Krukowskim i T. Żurowskim na temat rysunku w Krzemionkach]. *Słowo Ludu*, nr 92 (Magazyn Niedzielnny), s. 4.
305. Żurowski Tadeusz: Autentyczny rysunek czy falsyfikat? [Krzemionki opatowskie]. *Słowo Ludu*, nr 92 (Magazyn Niedzielnny), s. 4.
306. (—): Kto odkrył Amerykę? Nowe hipotezy archeologów. *Kurier Polski*, nr 181, s. 5 (Nauka i Technika).

J. KONFERENCJE — DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTW NAUKOWYCH I REGIONALNYCH

307. Antoniewicz Jerzy: I Konferencja Nauk Historycznych poświęcona badaniom ziem północno-wschodnich Polski, w Białymstoku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, nr 4, s. 625—630.
308. Dzier[żykraj-Rogalski] T[adeusz]: Konferencja Nauk Historycznych poświęcona badaniom ziem północno-wschodnich Polski. (Białystok, 2—4 VI 1961). *Człowiek w Czasie i Przestrzeni*, z. 2, s. 76—80, ilustr.
309. Kuszewska E[wa]: Polskie Towarzystwo Archeologiczne. Oddział Gdański. *Gdańskie Zeszyty Humanistyczne*, z. 1/2, s. 245—246.
310. (tb): Towarzystwo Ziemi Mławskiej rozwija się. *Trybuna Mazowiecka*, nr 307, s. 4.
311. Tur.: Obchody Tysiąclecia Polski na Mazowszu [m. in. sesja archeologiczna]. *Trybuna Mazowiecka*, nr 55, s. 1.
312. Wołgiewicz M[aria] Danuta, Zaidel Ludmiła: IV Ogólnopolska Konferencja Archeologiczna w Szczecinie. *Szczecin*, z. 11/12, s. 137—140, ilustr.
313. (—): Konferencja historyczna poświęcona ziemiom północno-wschodnim Polski. *Gazeta Białostocka*, nr 124 (Magazyn), s. 3.

K. JUBILEUSZE I WYRÓŻNIENIA BADACZY

314. Adamski Jan: Prof. dr Józef Kostrzewski. *Kierunki*, nr 49, s. 6, ilustr.
315. (BN-T-PAP): Wyróżnienie polskiego archeologa. [Prof. dr Konrad Jażdżewski — „Glossarium archaeologicum”]. *Gazeta Białostocka*, nr 202, s. 5.
316. Dziewanowski Kazimierz: Drzymała archeologii. [O prof. J. Kostrzewskim]. *Świat*, nr 35, s. 4—6, ilustr.
317. Dziewanowski Kazimierz: Szukajcie, a znajdziecie. [O prof. J. Kostrzewskim]. *Zarzewie*, nr 41, s. 10—11, ilustr.
318. J. T.: Poszerzyciel historii. [Henri Breuil]. *Tygodnik Powszechny*, nr 39, s. 6, ilustr.
319. Jażdżewski Konrad: „Glossarium archaeologicum”. (Wielojęzyczny słownik archeologiczny). *Sprawozdania Wydziału Nauk Społecznych PAN*, z. 3, s. 81—85.

L. PIONIERZY ARCHEOLOGII — ZBIERACZE I REGIONALIŚCI

320. Jasiewicz Z.: Towarzystwo Zbieraczy Starożytności Krajowych w Szamotułach. *Almanach szamotulski*, s. 83—88.
321. Kaszyński Stanisław: Rendez-vous z historią. [Jerzy Dunin-Borkowski, krośniewicki zbieracz starożytności]. *Odgłosy*, r. IV, nr 31, s. 7.
322. Kraško Ryszard: Szperacz z Jezewa. [Zygmunt Gloger]. *Kamena*, nr 12, s. 6.
323. Marszałek K[rystyna]: Skansen w Nowogrodzie. Jak żyli Kurpiowie. [Działalność Adama Chętnika]. *Gazeta Białostocka*, nr 190, s. 8.
324. Nadolski Andrzej: Joachima Lelewela wkład do archeologii. *Kwartalnik Historyczny*, z. 4, s. 931—938.
325. Willaume Juliusz: Henryk Wierciński — badacz ziemi chełmskiej. *Ziemia Chełmska*, nr 2, s. 131—135.
326. Wolnikowski Adam: Władysław Jan Łęga (1889—1960). Bibliografia prac. *Rocznik Grudziądzki*, t. 2, s. 201—208, ilustr.

M. NEKROLOGI — WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

327. Judenko Konstanty: Janina Krajewska (1901—1960). *Euhemer*, nr 2, s. 110.
328. Judenko Konstanty: Kazimierz Moszyński jako badacz wierzeń i magii. *Euhemer*, nr 2, s. 52—56.
329. Kostrzewski Józef: Wspomnienie o Józefie Żurowskim. *Znak*, nr 2, s. 260—262.
330. Kutrzeba-Pojnarowa Anna: Kazimierz Moszyński. *Kwartalnik Historyczny*, nr 1, s. 284—288.
331. Michałowski Kazimierz: Wspomnienie pośmiertne o Tadeuszu Andrzejewskim. *Przegląd Orientalistyczny*, nr 4, s. 511—514, ilustr.
332. Sawicki Ludwik: Henri Breuil. *Przegląd Geologiczny*, z. 4, s. 127—143.

N. TEMATYKA POKREWNA

333. Albrycht-Rapnicka Danuta: Wczesnośredniowieczny skarb monet z miejscowości Łask. *Wiadomości Numizmatyczne*, z. 2/3, s. 157—161, ilustr., mapa.
334. (API): Jak gotowano 8 tys. lat temu? Tajemnice biblijnego Jerycha. *Głos Wielkopolski*, nr 131, s. 4.
335. Balcer Bogdan: O najdawniejszym rybołówstwie. *Gospodarka Rybna*, nr 1, s. 1—3, ilustr.
336. Balcer Bogdan: O wędkarstwie w czasach, kiedy nie było to tylko hobby. *Wiadomości Wędkarskie*, nr 1, s. 14, ilustr.
337. Bartoń Robert: Cmentarze Ciechanowa. *Pięć Rzek*, nr 1, s. 4—8, ilustr.
338. Bielicki Marian: Rzecz o demonach. Fragm. książki „Ziemia obiecana Sumerów”. *Argumenty*, nr 33, s. 6—7.
339. Bieńkowski Wiesław: Nad wielkim dziełem Kolberga. *Mówią wieki*, nr 3, s. 15—17, ilustr.
340. Biskup Marian: Płowieckie refleksje. *Pomorze*, nr 18, s. 1—2.
341. Bukowski Zbigniew: Podróż Wulfstana do kraju Prusów. *Wiedza i Życie*, nr 6, s. 360—363.
342. Ciesielski Zygmunt: „Dłubanka”. [Technika wykonywania tego typu łodzi]. Zapiski etnografa. *Gazeta Białostocka*, nr 262 (Magazyn), s. 8, ilustr.

343. Ciesielski Zygmunt: Garncarskie arcydzieło. [Kwestia lepienia i wypału naczyń]. Zapiski etnografa. *Gazeta Białostocka*, nr 256 (Magazyn), s. 9.
344. Dąbrowski Krzysztof: Skarby. [Odkrycia numizmatyczne w okolicach Kalisza]. *Ziemia Kaliska*, nr 23, s. 3.
345. (dor.) [Dorywalska Zofia]: Architektura kamienna z XII w. w Kaliszu. Przed Kazimierzem Wielkim. *Trybuna Ludu*, nr 313, s. 4.
346. (dor.) [Dorywalska Zofia]: Monety angielskie i niemieckie z XI wieku odkryto w Poznańskim. *Trybuna Ludu*, nr 313, s. 4, ilustr.
347. Frankiewicz Bogdan: Z historii rybołówstwa pomorskiego. *Tygodnik Morski*, nr 28, s. 11.
348. Janus Czesław: Zapomniane monety [na Pomorzu Zachodnim]. *Tygodnik Morski*, nr 25, s. 15, ryc. (Zob. też: Gabinet numizmatyczny w Szczecinie. *Turysta*, nr 4, s. 4, ilustr.).
349. (JAR): 300 lat leżał w ziemi skarbiec starych klejnotów, odkryty przez archeologów. *Express Wieczorny*, nr 136, s. 3.
350. Jaroszewski Wojciech: Utwory antropogeniczne w Dobryniu nad Wisłą. *Przegląd Geologiczny*, nr 4, s. 192—194, ilustr.
351. Kaczorowski Eugeniusz: Wojna morska, handel, piractwo. Wojna zaczyna się opłacać. Made in Kreta. *Tygodnik Morski*, nr 1/2, s. 4, ilustr.
352. Karwot Edward: Sztuka polinezyjskich zdobywców. *Poznaj świat*, nr 12, s. 27—32, ilustr., mapa.
353. Klichowska Maria: Znaleźiska zbóż na ziemiach polskich. Od neolitu do XII wieku n. e. *Przegląd Zbożowo-Młynarski*, nr 3, s. 91—92, ilustr.
354. Kowalski Witold Cezariusz: Czwarzęd — epoka, w której żyjemy. *Życie Warszawy*, nr 220, s. 5 (Świat się zmienia).
355. Kuczyński Stefan M.: Wielki książę Witold w legendzie i rzeczywistości. *Problemy*, nr 10, s. 719—723, ilustr.
356. Mackiewicz Stanisław: Zanadto kocham swój naród, aby starać się o popularność. [Uwagi o epoce Łokietka i Kazimierza Wielkiego]. Z cyklu „Królowa Jadwiga”. *Kierunki*, nr 3, s. 9, ilustr.
357. Mossoczy Zbigniew: Kilka słów o tysiącletniej kopalni złota w Polsce. *Życie Warszawy*, nr 12, s. 5 (Świat się zmienia).
358. (NNT-PAP): Na co chorowali pradiadowie. *Gazeta Białostocka*, nr 266 (Magazyn Niedzielnny), s. 8.
359. Nowicki Hieronim: 1000-lecie stosowania gipsu budowlanego na ziemi polskiej. *Budownictwo Wiejskie*, nr 11, s. 10—11, ilustr.
360. (PAP): Klejnoty sprzed 2,5 tys. lat odnaleziono na Pomorzu. *Trybuna Ludu*, nr 248, s. 6.
361. (PAP): Wykopali skarb z XVI wieku [we wsi Kociszów, pow. Piotrków]. *Głos Wielkopolski*, nr 9, s. 1.
362. Podgóreczny Józef: Diabeł Wenecki. [Mikołaj Nałęcz z Chomiąży — ruiny zamku w Wenecji koło Biskupina, z XIV w.]. *Mówią wieki*, nr 8, s. 12—14, ilustr. Por. też sprostowanie: Żurek J[an], *Mówią wieki*, nr 12, s. 5 (Odpowiedzi Redakcji).
363. Prandotha-Trzcicka J.: Pochwalone niech będą ptaki. [Ceramika ludowa]. *Gazeta Białostocka*, nr 111 (Magazyn Niedzielnny), s. 4.
364. (Rss): Pod znakiem ludowej ceramiki. *Kurier Lubelski*, nr 32, s. 3, ilustr.
365. Stróżewski Władysław: O kształtowaniu się doktryn estetycznych w XIII wieku. *Średniowiecze*, r. 1, s. 9—49; 263: streszcz. franc.
366. Szczawińska Elżbieta: Oskar Kolberg i jego dzieło. *Wiedza i Życie*, nr 3, s. 165—167, ilustr.
367. Szymański Jan: Z architekturą na ty. *Światowit*, nr 29, s. 10: Początki budownictwa. Styl romański; nr 30, s. 21: Pierwszy przełom. Gotyk; nr 31, s. 15: Budownictwo sakralne.
368. Tobiasz Mieczysław: Kraków benedyktyński w XI w. *Nasza Przeszłość*, t. 14, s. 5—22, ilustr.
369. W. K. [Korycka Waleria]: Reumatyk sprzed milionów lat [neandertalczyk]. *Kurier Polski*, nr 205, s. 5.
370. W. M.: Prasłowianie. Religie świata. *Gazeta Krakowska*, nr 6, s. 4.
371. (wch): Szklarskie Millennium. [Huta szkła w Kruszwicy z XII w.]. *Głos Wielkopolski*, nr 156, s. 4.
372. Zagórska Bożena: Tajemnica Złotego Opat. [Odkrycie grobowców romańskich w Tyńcu]. *Świat*, nr 46, s. 4—5, ilustr.
373. Zaremba Zdzisław: Piękno sztuki ludowej. [Wystawa w ratuszu w Białymstoku, m. in. ludowe wyroby garncarskie]. *Gazeta Białostocka*, nr 202, s. 5, ilustr.
374. Żurowski Romuald: Z dziejów bartnictwa puszczańskiego w byłym starostwie łomżyńskim. *Pszczelarstwo*, nr 5, s. 21—22: cz. I; nr 7, s. 19—20: cz. II.
375. (—): Archeologia i sztuka starożytna. Coś dla filatelistów. *Trybuna Mazowiecka*, nr 301, s. 7, ilustr.
376. (—): Atlas antropologiczny człowieka przedhistorycznego. *Sztandar Ludu*, nr 106, s. 3, ilustr. (foto — CAF).

O. NOTATKI I FOTO-CIEKAWOSTKI

377. A. Cz.: Naukowcy odsłaniają przeszłość Pomorza. [Góra Chełmska]. *Trybuna Ludu*, nr 121, s. 7.
378. (BN-T-PAP): Słownik starożytności słowiańskich. *Gazeta Białostocka*, nr 202, s. 5.
379. (BN-T-PAP): Starożytni Kujawianie malowali twarze przed bitwą. [Ołoczyn — grób tzw. kultury wenedzkiej, kostka z ochrą]. *Głos Koszaliński*, nr 298, s. 4.
380. Chrostkowski Marian: Nowe znalezisko. [Toporek kamienny neolityczny z okolic Rzeszowa]. *Nowiny Rzeszowskie*, nr 78, s. 6, ilustr.
381. Dąbrowiecki (fot. — CAF): Rewelacyjne odkrycie. [Skarb monet we wsi Ruszcza, z czasów Mieszka I]. *Głos Szczeciński*, nr 196, s. 4.
382. (dor.) [Dorywalska Zofia]: Cenne znaleziska w Wiślicy efektem kompleksowych badań. *Trybuna Ludu*, nr 117, s. 7.
383. G. L.: Ostatni człowiek epoki kamiennej. Potomek legendarnego plemienia Yahi. *Głos Wielkopolski*, nr 294, s. 3. (Zob. też *Kurier Lubelski*, nr 295, s. 4).
384. (H. M.): Wykopaliska pod Dąbrową. [Nowe znaleziska kamienne i krzemienne neolityczne w miejscowościach: Hamula, Kiersnówka, Zwierzyniec Wielki i Pokośna — figurka kamienna]. *Gazeta Białostocka*, nr 136 (Magazyn), s. 5.
385. Hołda B. (fot.): Wzgórze koło Janówka [w pow. nowodworskim, urny ciałopalne]. *Trybuna Mazowiecka*, nr 151, s. 4.
386. (jki): Grób św. Metodego znaleźli archeolodzy w stolicy Wielkich Moraw. *Express Wieczorny*, nr 32, s. 3.
387. Jurkowski J.: Kamienny toporek sprzed 3500 lat znaleziono pod Włodawą. *Kurier Lubelski*, nr 168, s. 1.
388. Jurkowski J., Łabędzki A.: Nowe rewelacje na Krak. Przedmieściu [w Lublinie]. Zręby XV-wiecznego domu i drewniane rury wodociągowe pod warstwami ziemi. *Kurier Lubelski*, nr 118, s. 1, 6. (Zob. też nr 119, s. 1 (fot.), 3).
389. Kamiński Tadeusz: Ziemia gromadzi skorupy... Rekonansans w przeszłość. [Domysłów nad Jeziorem Warnowskim]. Fot. Dmochowski Z. *Głos Szczeciński*, nr 277, s. 7, ilustr.
390. (leh): Groby z III wieku n.e. Ślady średniowiecznej osady odkryli archeolodzy na terenie Warszawy. *Express Wieczorny*, nr 267, s. 1—2.
391. Nowosielski A. (fot.): Wieki patrzą na nas... [Biskupin — reportaż]. *Trybuna Ludu*, nr 91, s. 3, ilustr.
392. (nyt): Człowiek liczy 1 750 000 lat. *Życie Warszawy*, nr 184, s. 5 (Świat się zmienia).
393. (PAP): Archeologiczne nowalce w Kaliszu. *Trybuna Ludu*, nr 203, s. 7.
394. Rosiak (fot. — CAF): Insignia koronacyjne władców polskich. [Z wystawy „Początki Państwa Polskiego” w warszawskim Arsenał]. *Głos Wielkopolski*, nr 19, ilustr. (Zob. też Biniewski T[adeusz] (fot.): Broń rycerska z czasów Mieszka i Chrobrego. *Turysta*, nr 3, s. 13, ilustr.).
395. Rybiński J. (fot.): Taaki młotek. [Młot kamienny — Boguszewo, pow. moński]. *Gazeta Białostocka*, nr 146, s. 4, ilustr.
396. Rytel Z[dziszław] (fot.): Latoszkowe garnki. [Wyroby garncarzy z Pułtuska]. *Trybuna Mazowiecka*, nr 271, s. 1, ilustr.
397. Uklejewski (fot. — CAF): Polscy archeolodzy odkrywają przeszłość Egiptu. *Trybuna Ludu*, nr 12, s. 1.
398. (Ż): Szczecin odkrywa najstarsze karty swej historii. Sezon archeologiczny rozpoczęty. *Głos Szczeciński*, nr 145, s. 3.

IV. WYKAZ AUTORÓW

- A. Cz. 377
 A. G. 143
 A. W. 283
 Adamski Jan 314
 Albrycht-Rapnicka Danuta 333
 (al) 91, 186, 294
 Antoniewicz Jerzy 307
 Antoniewicz Włodzimierz 222
- (b) 133, 187
 Balcer Bogdan 335, 336
 Bandurka Mieczysław 238
 Bartniczak Mieczysław 239
 Bartold Robert 337
 Bartosz Tadeusz 92
 Bednarek Adam 33
 Berezowski Stanisław 240
 Bielicki Marian 338
 Bieńkowski Wiesław 339
 Bieńkowski Zbigniew 241
 Biernacka-Lubańska Małgorzata 120, 121
 Biniewski Tadeusz (fot.) 394
 Biskup Marian 340
 Błachnio Józef 1
 (bor) 188
 Borysiewicz Tadeusz 206
 Brzezicki M. 189
 Brzostowski Stanisław 223, 242—244, 295, 296
 Budrewicz Olgierd 154
 Bukowski Andrzej 67
 Bukowski Tadeusz 122—124
 Bukowski Zbigniew 2, 3, 144, 190, 341
 Burzyński Roman 34
- Cebertowicz Romuald 191
 Chociłowski Jerzy 172
 Chrostkowski Marian 380
 Chróścielewski Tadeusz 35
 Chrzanowski Tadeusz 36
 Ciesielski Zygmunt 342, 343
 Czechowicz Andrzej 245, 292
- Dąbrowiecki (fot.) 381
 Dąbrowski Jan 4
 Dąbrowski Krzysztof 134, 344
 Dejna Kazimierz 68
 Dembińska Maria 5
 (di) 6
 Dichter Wilhelm 192
 Dmochowski Z. (fot.) 389
 Dobrowolski Marian 173
 Doński Ryszard 209
 Dorywalska Zofia 7, 37, 38, 93, 135, 136, 145, 193, 207, 208, 210, 345, 346, 382
 Drejewicz Stefan 69
 Dziedzic Jan 155
 Dziekoński Tadeusz 194, 195
 Dzierżykray-Rogalski Tadeusz 8, 281, 308
 Dziewanowski Kazimierz 316, 317
- EGA 275
 ESCE 102
- F. B. 293
 (fh) 39
 Filarska Barbara 111
 Filipowiak Władysław 40
 Frankiewicz Bogdan 347
 Frackowiak Irena 246
- G. L. 383
 Gajewska Mirosława 166
 Gajewski Leszek 41, 42
 Gardawski Aleksander 282
 Gąssowski Jerzy 182, 184
 Gedl Marek 9
 Geremek Hanna 174
- Gieysztor Aleksander 70, 71, 183, 283
 Głosik Jerzy 175
 Godlewski Zbigniew 196
 Gotkiewicz Marian 72
 Grodziński Juliusz 211
 Gromnicki Jan 43
 Grubert Halina 10, 44, 247
 Grudziński Tadeusz 73
 Grzegorzewski Bogdan 248
 Gurba Jan 42, 175
- (H. M.) 384
 Habil Władysław 197
 Halicki Jerzy 103
 Heck Roman 176
 Hensel Witold 74, 137, 167, 185
 Herbst Stanisław 183
 Hołda B. (fot.) 385
 Hołubowicz Włodzimierz 284
 Hołubowiczowa Helena 285
 (hp) 212
 Huzar J. (fot.) 66
- I. P. 224
 (if) 249
 Iwanowski Jerzy 45, 225, 289
 Iwaszkiewicz Jarosław 177
- J. R. 288
 J. T. 318
 Jamka Rudolf 172
 Janczykowski Kazimierz 75
 Janocha Henryk 46
 Janus Czesław 348
 (JAR) 76, 104—106, 138, 213, 349
 (Jar-Zet) 107
 (jar-zet) 108
 Jaroszewski Wojciech 350
 Jasiewicz Z. 320
 Jaskanis Jan 286
 (jaw.) 11
 Jażdżewski Konrad 168, 172, 319
 Jędrzejczyk Olgierd 226
 Jędrzejewska Hanna 199, 227
 (jki) 386
 Judenko Konstanty 327, 328
 Junosza-Gzowski A. 297
 Jurkowski J. 387, 388
 Juszkiewicz Roman 250
- Kaczmarczyk Zdzisław 77
 Kaczorowski Eugeniusz 351
 Kajdański Edward 156
 Kamińska Janina 178
 Kamiński Aleksander 12
 Kamiński Tadeusz 389
 Karwot Edward 352
 Kaszyński Stanisław 321
 Klichowska Maria 353
 Komornicka Anna 125
 Konik Eugeniusz 126
 Korycka Waleria 78, 369
 Kosidowski Zenon 157, 158, 287
 Kostecki Jan 13, 200
 Kostrzewski Józef 47, 179, 329
 Kotula Tadeusz 127
 Kowalski Witold Cezariusz 354
 Kozłowski Janusz Krzysztof 14
 Krasko Ryszard 322
 Krukowski Stefan 15, 298, 304
 Kruppé Jerzy 166
 Krzak Zygmunt 16
 Krzyżanowski Adam 159
 Kubczak Jerzy 251
 Kuczyński Stefan M. 355
 Kuszevska Ewa 309
 Kutrzeba-Pojnarowa Anna 330
 Kwiecińska Zofia 252, 253

- L. P. 139
 Labuda Gerard 177
 Leciejewicz Lech 48
 Ledóchowski Stanisław 254
 (leh) 390
 Lehmann Janusz 223, 228, 229
 Lehr-Splawiński Tadeusz 79
 Leśnodorski Bogusław 183
 Lorentz Stanisław 288
- Łabędzki A. 388
 Łęga Władysław 178, 179
 Łopata J. 49, 255
 Łoś Stanisław 128
 Łowmiański Henryk 17
 Łuka Alicja 256
 Łuka Leon Jan 230
- (M) 160, 299
 Maciejewska Joanna 80
 Mackiewicz Stanisław 356
 Majewski Kazimierz 140, 289
 Malinowska Maria 81
 (mar) 109
 Marszałek Krystyna 94, 95, 286, 323
 Mazanowska Aniela 129
 (md) 257
 Michałowska Barbara 258
 Michałowski Kazimierz 109—111, 117, 290, 291, 331
 Michałowski Mirosław 259
 Mikołajczyk Gabriela 50
 Mioduszewski Stanisław 112
 Miszkiewicz Brunon 176
 Mossoczy Zbigniew 357
 Muszałówna Kazimiera 260
- (n) 300
 Nadel Beniamin 130
 Nadolski Andrzej 51, 324
 Nahlik A. 178
 Narkowicz Józef 52
 (niew) 214
 Niewęglowski Andrzej 131
 Nogiec J. 301
 Nowak M. 282
 Nowicki Hieronim 359
 Nowosielski A. (fot.) 391
 (nyt) 392
- Oborny Alojzy 276
 Olbrychski Franciszek 96, 280
 Orysiak Stanisław 243, 244, 261
 Otrębski Jan 18
- Pełka Leonard 181
 Piaskowski Jerzy 201
 Piątkowski Józef (fot.) 94
 Pieprzyk Józef 55
 Pietroń Janina 262
 Płodzień Stanisław 82
 Podgóreczny Józef 362
 Podsiadło Barbara 83
 Porębski Józef 19
 Poulík Josef 56
 Prandotha-Trzcińska J. 363
 Prywałow Wł. 263
 Pyzik Zygmunt 169
- R. Kar. 20
 Radłowska Barbara 223
 Ranowicz Abram 174
 Remer Jerzy 264
 Rosiak (fot.) 394
 Rosiak Elżbieta 84
 Roszko Janusz 302
 Rowiński Ryszard 57
 (Rss) 364
 Rybakow Borys Aleksandrowicz 280
 Rybiński J. (fot.) 395
 Rycerski Tadeusz 217
 Rytel Zdzisław (fot.) 396
- S. K. 146, 202, 203
 Sadurska Anna 115, 161
 Safarewicz Jan 180
 Sawicki Ludwik 332
 Schaefer Jakub 141
 Seidler Grzegorz 170
 Sierpiński Zdzisław 116
 Sikora Marian 21, 85, 292
 Siuchniński Kazimierz 22
 Skibiński Stanisław 58
 St. 117
 St. Ż. 59
 Staffiński Aleksander 86
 Stefaniak Ludwik 293
 Stefański Wacław 171
 Stróżewski Władysław 365
 (sz) 231
 Szczawińska Elżbieta 366
 Szczegóło Hieronim 87
 Szomański Andrzej 290
 Sztetyło Zofia 265
 Szymański Jan 367
 Szymański Wojciech 60
- Świątkowski Henryk 266
 Świdzińska M. 218
 Świerad S. 281
- (T) 232
 T. J. 181
 TAD. 23
 Targoński (fot.) 61
 Targoński Mieczysław 24
 (tb) 310
 (Też) 219
 (tm) 61
 Tobiasz Mieczysław 368
 Tomaszewski Eugeniusz 88
 Tur. 311
 tur. 267
 Tymieniecki Kazimierz 89
- Uklejewski (fot.) 397
 Ułaszyn Henryk 180
 Urbaniak Jan 162
- W. M. 370
 Wagner Jan 303
 Wakar Andrzej 90
 Warneńska Monika 287
 (wch) 233, 234, 371
 Wegner Jan 268
 (Więc. St.) 147
 Willaume Juliusz 325
 Wiśniewski Jerzy 25
 (Wit) 220
 Witz Ignacy 269
 Wokroj Franciszek 98
 Wolnikowski Adam 326
 Wołagiewicz Maria Danuta 312
 Wołoszyn B. W. 270
 Wróblewski Andrzej 26, 27, 271
 Ws 28
 (Wyh) 272
 Wyruzumski Jerzy 182
- (XX) 99
 (x) 304
- Zagórska Bożena 372
 Zaidel Ludmiła 312
 Zajkowska S. 100
 Zaleska Barbara 29
 Zaremba Zdzisław 373
 Zawanowski Kazimierz 373—375
 Zbiński Andrzej 63
 (zbn) 276
 Zieliński Tadeusz Andrzej 183
 Zielonka Bonifacy 64
 Ziemińska-Odojowa Włodzimiera 30, 31
 Zientara Benedykt 184, 185

(ZZ) 148

(Ż) 398

(z) 277

Żak Jan 65

Żaki Andrzej 32, 235

Żurek Jan 362

Żurowski Romuald 374

Żurowski Tadeusz 304, 305

Agencje prasowe

API 334

BN-T-PAP 205, 315, 378, 379

CAF 61, 119, 376, 381, 394, 397

NNT-PAP 358

PAP 53, 54, 97, 113, 114, 155, 215, 216, 284, 360, 361, 393

ZAP 62

inf. wł. 198

Pozycje nie podpisane

(—) 66, 101, 118, 119, 132, 142, 149—153, 163—165, 204, 221,
236, 237, 278, 279, 306, 313, 375, 376

V. WYKAZ ŹRÓDEŁ

A. PRASA CENTRALNA

Express Wieczorny (Warszawa)

Kurier Polski. Niedzielną kolumna popularnonaukowa „Nauka
—Technika” (Warszawa)

Trybuna Ludu. Organ KC PZPR (Warszawa)

Życie Warszawy. Tygodniowa kolumna popularnonaukowa
„Świat się zmienia” (Warszawa)

B. PRASA WOJEWÓDZKA

Gazeta Białostocka (Białystok)

Gazeta Krakowska (Kraków)

Głos Koszaliński (Koszalin)

Głos Szczeciński (Szczecin)

Głos Wielkopolski (Poznań)

Kurier Lubelski (Lublin)

Nowiny Rzeszowskie (Rzeszów)

Słowo Ludu (Kielce)

Sztandar Ludu (Lublin)

Trybuna Mazowiecka (Warszawa)

C. TYGODNIKI ILUSTROWANE

Dookoła świata (Warszawa)

Odgłosy (Łódź)

Świat (Warszawa)

Światowit (Warszawa)

Tygodnik Morski (Szczecin)

D. CZASOPISMA LITERACKIE, KULTURALNE
I SPOŁECZNO-POLITYCZNE

Argumenty (Warszawa)

Kamena (Lublin)

Kierunki (Warszawa)

Kultura i Społeczeństwo (Warszawa)

Odra (Wrocław)

Nasza Przeszłość (Kraków)

Nowa Kultura (Warszawa)

Polityka (Warszawa)

Przegląd Kulturalny (Warszawa)

Tygodnik Powszechny (Kraków)

Twórczość (Warszawa)

Widnokreśli (Warszawa)

Za i przeciw (Warszawa)

Zarzewie (Warszawa)

Znak (Kraków)

Życie Literackie (Kraków)

E. CZASOPISMA POPULARNONAUKOWE

Człowiek w Czasie i Przestrzeni (Białystok)

Mówią wieki (Warszawa)

Poznaj świat (Warszawa)

Problemy (Warszawa)

Wiedza i Życie (Warszawa)

Wszczęświat (Warszawa)

F. CZASOPISMA SPECJALISTYCZNE

Biuletyn Informacyjny Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków
(Warszawa)

Budownictwo Wiejskie (Warszawa)

Gospodarka Rybna (Warszawa)

Horyzonty Techniki (Warszawa)

Hutnik (Warszawa)

Muzealnictwo (Warszawa)

Nowa Szkoła (Warszawa)

Nowe Książki (Warszawa)

Ochrona Zabytków (Warszawa)

Poradnik Bibliotekarza (Warszawa)

Praca Świetlicowa (Warszawa)

Przegląd Artystyczny (Warszawa)

Przegląd Geologiczny (Warszawa)

Przegląd Odlewnictwa (Warszawa)

Przegląd Techniczny (Warszawa)

Przegląd Zbożowo-Młynarski (Warszawa)

Pszczelarstwo (Warszawa)

Ruch Muzyczny (Warszawa)

Taternik (Zakopane)

Turysta (Warszawa)

Wiadomości Wędkarskie (Warszawa)

Wychowanie (Warszawa)

G. PERIODYKI NAUKOWE

Archeion (Warszawa)

Biuletyn Komisji Historycznej KC ZMS (Warszawa)

Czasopismo Prawno-Historyczne (Poznań)

Euhemer (Warszawa)

Gdańskie Zeszyty Humanistyczne (Gdańsk)

Język Polski (Kraków)

Kwartalnik Historyczny (Warszawa)

Kwartalnik Opolski (Opole)

Literatura Ludowa (Warszawa)

Małopolskie Studia Historyczne (Kraków)

Meander (Warszawa)

Nauka Polska (Warszawa)

Przegląd Historyczny (Warszawa)

Przegląd Orientalistyczny (Warszawa)

Roczniki Uniwersytetu Warszawskiego (Warszawa)

Sprawozdania Wydziału Nauk Społecznych PAN (Warszawa)

Studia z Dziejów Rzemiosła i Przemysłu (Warszawa)

Średniowiecze (Warszawa)

Zapiski Historyczne (Warszawa)

Wiadomości Historyczne (Warszawa)

Wiadomości Numizmatyczne (Warszawa)

Zaranie Śląskie (Katowice)

Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu.

Historia (Opole)

H. CZASOPISMA REGIONALNE

Kaszëbë (Gdańsk)

Nadodrze (Zielona Góra)

Pięć Rzek (Ciechanów)

Pomorze (Bydgoszcz)

Szczecin (Szczecin)

Warmia i Mazury (Olsztyn)

Ziemia Kaliska (Kalisz)

Ziemia Łęczycka (Łęczyca)

Ziemia Mazowiecka (Warszawa)

I. WYDAWNICTWA REGIONALNE — ROCZNIKI,
KALENDARZE

Almanach szamotulski (Poznań 1961; tom zbiorowy)

Kalendarz dla wsi na r. 1961 (Warszawa)

Komunikaty Mazursko-Warmińskie (Olsztyn)

Kronika Miasta Poznania (Poznań)

Rocznik Elbląski (Elbląg)

Rocznik Gdański (Gdańsk)

Rocznik Grudziądzki (Grudziądz)

Rocznik Lubelski (Lublin)

Roczniki Łódzkie (Łódź)

Wierchy (Kraków)

Ziemia chełmska (Lublin 1961; tom zbiorowy)

